

Vasile Dâncu: Alegerile au fost anulate pentru ca România nu a implementat Regulamentul UE privind serviciile digitale

România a ajuns în acest ciclu electoral să anuleze alegerile din cauza lipsei unui mecanism funcțional de supraveghere din cadrul Regulamentului Uniunii Europene privind serviciile digitale (DSA), precum și a faptului că cetățenii nu dispun de un suport transparent de sesizare și remediere a conținutului 'ilegal, înșelător', cu consecințe asupra procesului electoral precum polarizarea accentuată, manipularea informației sau ascensiunea unui populism digital bazat pe conținut emoțional, a subliniat, joi, europarlamentarul Vasile Dâncu, vicepreședinte al Comisiei speciale Scutul European pentru Democrație din Parlamentul European.

'România nu a desemnat, până în acest moment, un coordonator al serviciilor digitale, așa cum se cere în regulament. În lipsa unei asemenea autorități, pe platformele online se propaga sistematic dezinformarea, manipularea prin AI sau publicitatea politică opacă. De asemenea, cetățenii nu dispun de un mecanism transparent de sesizare și remediere a conținutului ilegal, înșelător. Asta este prima mare vulnerabilitate a României. În al doilea rând, reacția întârziată a CNA și lipsa unui cadru adoptat și adaptat epocii marilor platforme. CNA trebuie să reglementeze și să supravegheze comunitatea electorală. Este concentrat aproape exclusiv pe televiziune și radio (...). De aceea, normele CNA pentru campania electorală nu includ standarde pentru publicitatea politică online, iar monitorizarea pe care o face CNA este una reactivă, nu proactivă. Sancțiunile sunt rare și sunt tardive', a transmis Dâncu, într-o intervenție online de la Bruxelles, la masa rotundă 'Scutul european pentru democrație', eveniment organizat de Comisia pentru afaceri europene din Senat.

Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), a apreciat el, ar fi trebuit să adopte legislația europeană cu un an înainte de alegeri.

'Deși are atribuții foarte importante în transparența finanțării campaniilor, nu au existat reguli clare pentru publicitate politică digitală, mai ales în ceea ce privește intensificarea și identificarea sponsorizărilor pe marile platforme', a atras atenția Dâncu.

Potrivit acestuia, consecințele pentru procesul electoral din România sunt: 'polarizarea accentuată și manipularea informației, exploatarea vulnerabilităților prin rețele străine de influenceri și actori locali sau statali din altă parte, ascensiunea unui populism digital, care este bazat pe conținut emoțional'.

El s-a pronunțat pentru reconstruirea unei comunicări publice bazate pe adevăr și mai puțin pe dezinformare, pe 'emoții puternice și frică'.

'Duminică vom avea de dat o probă prin care citim comunicarea publică, comunicarea electorală. Astăzi, întreaga campanie electorală, din toate părțile, se bazează foarte mult pe frică. Ceea ce face și Tik Tok, ceea ce fac platformele a intrat în zona comunicării politice și vad că, de fapt, comunicarea electorală a devenit comunicare bazată pe frică. Este o mare greșeală și ceea ce deformează, până la urmă, îi împinge pe oameni mai mult spre platforme, este Tik Tok, care face exact același lucru. Este cazul că, dincolo de mecanismele pe care le-am inițiat, de a reconstrui comunicarea publică pe baze care să fie mai mult legate de adevăr și mai puțin de dezinformare. Cred că trebuie să renunțăm și nu să încurajăm acest mod de a face comunicare, bazat pe emoții puternice și frică', a punctat Dâncu.

A susținut că în acest context, România trebuie să desemneze și să operaționalizeze coordonatorul DSA, să actualizeze legislația europeană în domeniu și să mandateze Consiliul Național al Audiovizualului și Autoritatea Electorală Permanentă să pună bazele unui centru de supraveghere a alegerilor digitale.

'România trebuie să desemneze și să operaționalizeze coordonatorul pieței, care să colaboreze cu Comisia Europeană și cu platformele. De asemenea, să actualizeze legislația europeană cât mai repede. De asemenea, mandatarea CNA și AEP să creeze un centru de supraveghere a alegerilor digitale. Poate să facă un parteneriat cu STS, cu CERT.ro, cu societatea civilă, o campanie de media de a-i învăța inclusiv pe copii cum să citească mesajele din această zonă AI-ului', a subliniat europarlamentarul.

Dîncu s-a referit, totodată, la două propuneri pe care le promovează în Parlamentul European, care vizează un regulament pentru transparența algoritmilor pe platforme sociale și întocmirea unui registru la nivel național pentru algoritmi, dar și un proiect pentru sprijinirea presei scrise de calitate.

'Este nevoie de un regulament european, asta o să propunem și la Bruxelles, pentru transparența algoritmilor pe platformele sociale. Aici poate că legislația europeană nu este completă, va trebui să modificăm limita, cea de 5 milioane de utilizatori, pentru marile platforme, pentru că în România micile platforme și micii influenceri au reușit să modifice foarte mult ceea ce însemna publicitatea electorală (...). Acel proiect ar trebui să conțină obligația de audit algoritmic anual pe marile platforme (...). Ar trebui să avem un registru național pentru algoritmi cu impact social, în care trebuie descrisă funcționarea algoritmilor, cum funcționează acești algoritmi care ne selectează sau creează bulele acestea de ego', a evidențiat el.

Alte propuneri se referă la obiective clare pe care le declară platforma respectivă și dreptul la explicație algoritmică.

'Orice cetățean poate să ceară explicații în ceea ce privește rațiunea pentru care a fost recomandat în conținut. De asemenea, ar trebui un indice potențialul de risc algoritmic și, de asemenea, o rețea de cercetători pentru transparența algoritmului, în care societatea civilă să aibă posibilitatea să vadă ce se întâmplă și să cerceteze. Eu cred că pentru România este o realitate, cred că ar trebui să inițiem un proiect pentru sprijinirea presei scrise de calitate. O să încercăm să facem și aici, la Bruxelles, un regulament european pentru chestiunea asta, pentru că presa scrisă de calitate poate fi un gardian pentru ce înseamnă conținuturi care sunt verificabile și care creează, până la urmă, transparență și cultură. Este o modalitate și comentariile pot fi oarecum circumscrise într-o zonă a adevărului și mai puțin a unei manipulari haotice, care vine din toate părțile', a detaliat Dîncu.

La inițiativa senatorului Mihai Coteș, președintele Comisiei pentru afaceri europene, Senatul gazduiește, joi, lucrările mesei rotunde 'Scutul european pentru democrație'.

Prin acest eveniment, Comisia pentru afaceri europene din Senat urmărește să colecteze opinii, informații și analize cu privire la modalitățile în care poate fi promovată și consolidată democrația în Uniunea Europeană, urmare a deciziei din 1 aprilie a Comisiei Europene de a solicita puncte de vedere pe aceste teme organizațiilor societății civile din statele membre, aparatorilor drepturilor omului, autorităților naționale, grupurilor de tineret, sectorului privat, precum și mass-mediei. Contribuțiile urmează a fi transmise Comisiei Europene și vor fi integrate într-un document ce va fi publicat în al treilea trimestru al anului 2025.

Obiectivele principale ale acestei inițiative se axează pe promovarea rezilienței societății și pe sporirea încrederii cetățenilor UE în democrație și în instituțiile democratice la nivel național și la nivelul Uniunii Europene, inclusiv prin detectarea și combaterea acțiunilor straine de manipulare a informațiilor. Este urmarită, de asemenea, combaterea ingerințelor straine și a dezinformării, mai ales prin intermediul dimensiunii online, precum și consolidarea corectitudinii și a integrității alegerilor și a sistemului democratic de control și echilibru.

La eveniment au participat, printre alții, Luminița - Teodora Odobescu, consilier prezidențial, Mihai Constantin, secretar de stat, Cancelaria Prim - Ministrului, parlamentari, reprezentanți ai Ministerului Culturii, Direcției Servicii Digitale - Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, ai Ministerului

Justiției, parlamentari.